

**Міністерство освіти і науки України**  
**Сумський державний університет**

**Рішення вченої ради Сумського державного університету з питання:**  
**«Стан та перспективи поширення та подальшого зростання якості інформаційно-бібліотечної діяльності, у тому числі у територіально віддалених структурних підрозділах».**

Заслухавши доповідь директора бібліотеки Слабко Т.В., вчена рада зазначає, що пріоритетними напрямками розвитку інформаційно-бібліотечної діяльності у СумДУ є: створення умов для проведення ефективної наукової роботи та якісного навчального процесу; забезпечення доступу до традиційних та новітніх інформаційних ресурсів як власних, так і світового простору; поширення результатів наукових та методичних розробок професорсько-викладацького складу університету; навчання користувачів та підвищення кваліфікації співробітників; культурно-просвітницька робота.

Бібліотечна система університету складається з Центральної бібліотеки, 30 кафедральних бібліотек, бібліотек 9 Центрів дистанційного навчання, 3-х інститутів, 4-х технікумів та коледжів. Обслуговування користувачів здійснюється у 16 абонементів та 19 читальних залах, через доступ до Електронної бібліотеки з будь-якого робочого місця, підключеного до Інтернету. Усього в бібліотеках 1380 робочих місць для читачів, у т.ч. 214 автоматизованих робочих місць та зони wi-fi доступу до Інтернету.

У Центральній бібліотеці, бібліотеках медінституту, Шосткинського інституту та Машинобудівного коледжу впроваджено ПЗ «УФД. Бібліотека», автоматизовано бібліотечні процеси пошуку інформації та обслуговування користувачів. Через сайт бібліотеки реалізована можливість віртуального доступу до повнотекстової та бібліографічної інформації, отримання бібліотечних on-line сервісів. Фонди всіх бібліотек повністю відображено в електронних каталогах. Загальний фонд друкованих видань та електронних ресурсів складає 4 059 257 документів.

Зростає за обсягом друкована колекція, фонд якої складає 2 809 457 документів (книги, методичні розробки, звіти, дисертації, автореферати, журнали, збірники, довідники, енциклопедії тощо), понад 310 000 найменувань.

Розвивається електронна колекція, яка налічує 1 249 800 назв ресурсів.

Щорічно 10-15 електронних баз надаються у тестовому доступі (наприклад, у 2014 році для тестування було надано 16 баз, із яких завантажено 6 500 документів). Передплачується доступ до світових наукових баз Scopus, HINARI, AGORA, ARDI, ресурсів Ліга-Закон, Леонорм-Інформ, «CUL Online».

Щорічно зростає віртуальна активність користувачів: так за 2014 рік було видано 6 410 907 документів, з яких 70% – повнотекстових електронних документів з електронних баз бібліотеки (eSSUIR, lib.sumdu.edu.ua).

Бібліотекою створені і підтримуються 40 інформаційних баз, серед яких найбільш актуальні:

- база «Забезпечення навчальних дисциплін», що налічує 30 000 навчальних документів із 2 тис. дисциплін і є основою контенту для АСУ «Університет»;
- база посилань «Відкриті навчальні on-line курси», що налічує 4 800 посилань на ресурси Кембриджського, Оксфордського, Гарвардського, Стенфордського, Массачусетського університетів та інших;
- Електронний каталог фонду бібліотеки, що містить 440 000 описів, з яких 10% – повнотекстові документи.

Ведеться робота щодо оприлюднення результатів наукових досліджень науковців університету: створено та підтримується репозитарій праць, зареєстрований у 40 міжнародних реєстраційних, пошукових, наукометричних системах і каталогах. 3

початку створення (2011 р.) депозитарій СумДУ за рейтингом Webometrics займає лідируючі місця серед українських репозитаріїв, а за результатами липневої версії 2015 року посів першу позицію в Україні серед аналогічних ресурсів (у загальному світовому рейтингу – 238 місце з 2 278). ВебOMETричні показники ресурсів бібліотеки позитивно впливають на вебOMETричні показники університету: забезпечують близько 90% цитувань робіт за системою Google Scholar та 50% проіндексованих Google сторінок домену sumdu.edu.ua.

З метою навчання користувачів з питань функціонування електронних ресурсів, роботи з репозитарієм щорічно проводиться понад 100 навчальних заходів (лекції, практичні заняття, семінари, вебінари) для більш ніж 2 тис. користувачів.

За напрямком культурно-просвітницької роботи щорічно проводиться близько 270 масових заходів (охоплено понад 19 тис. осіб), 500 книжкових та інших виставок, переглядів; 6 художніх виставок; понад 250 екскурсій для студентів, гостей з інших університетів, учасників конференцій тощо.

У тісній співпраці зі співробітниками департаменту доуніверситетської освіти, у рамках профорієнтаційної роботи, проводяться екскурсії для школярів, батьків учасників ЗНО.

Бібліотека співпрацює з науковими інституціями та бібліотеками України та світу, є членом консорціуму «Інформатіо», учасником національного проекту «ElibUkr» та реалізації основних програм Української бібліотечної асоціації.

У той же час у роботі бібліотеки є питання, що потребують вирішення, а саме:

- незважаючи на те, що у бібліотеках створені умови для самостійної роботи студентів, у читальних залах надається доступ до передплачених світових наукових електронних ресурсів (комерційних баз) з новітньою інформацією (статті, монографії, звіти, статистичні данні, патенти тощо), в усіх бібліотеках СумДУ спостерігається зменшення наповненості читальних залів, що потребує проведення аналізу стану організації самостійної роботи студентів та рівня їх залучення до наукової роботи;
- статистика використання комерційних наукових електронних ресурсів та ресурсів тестового доступу свідчить про незадовільний стан використання цих електронних ресурсів взагалі, і зокрема студентами; спостерігаються лише разові звернення студентів, а звідси і повільне набуття студентами навиків опрацювання інформації іноземними мовами, досвіду практичної роботи із науковими ресурсами;
- незважаючи на інформування студентів 1 курсу заочної форми навчання про можливості бібліотеки, навчання онлайн-доступу до літератури та сервісів бібліотеки, лише близько 50% студентів заочної форми навчання є користувачами бібліотеки.
- невирішене питання доступу у Шосткинському та Конотопському інститутах до комерційних (платних) наукових електронних ресурсів та ресурсів тестового доступу, які доступні у Центральній бібліотеці.

### **З урахуванням вищенаведеного та результатів обговорення, вчена рада СумДУ постановляє:**

1. З метою імплементації положень Закону України «Про вищу освіту» про встановлення пріоритету щодо самостійної роботи студентів, запропонувати:

- кафедрам більш ефективно використовувати бібліотеку в якості бази для проведення самостійної роботи студентів;
- викладачам рекомендувати студентам для обов'язкового використання електронні ресурси, наукові електронні бази (які передплачуються або надаються в режимі тестування в локальній мережі бібліотеки, у тому числі комерційні) у процесі підготовки рефератів, курсових та дипломних робіт, творчих та дослідницьких проектів тощо;

- співробітникам бібліотеки забезпечити кваліфіковане консультування, впровадження в практику самостійної роботи студентів вмінь і навичок отримання, опрацювання та творчого використання інформації.

Термін виконання: постійно.

Відп.: Акуленко В.Л., Бібик В.В., Сміянов В.А., декани факультетів, зав. кафедрами, Слабко Т.В.

2. Розробити механізм аналізу самостійної роботи студентів враховуючи також статистичні дані використання ресурсів бібліотеки, електронних баз та показників книговидачі літератури, наповненості читальних залів тощо та запропонувати рішення щодо організації ефективної самостійної роботи студентів.

Термін виконання: травень 2016 року.

Відп.: Юскаєв В.Б., Мелейчук С.С., Слабко Т.В.

3. З метою удосконалення системи навчання користувачів роботі з бібліотечними ресурсами, у тому числі з електронними, розглянути можливість запровадити вступні лекції:

- лекцію «Основи інформаційної культури» для студентів 1 курсу заочної форми навчання;

- лекцію «Електронні ресурси для науки і освіти» для студентів 3 курсу денної форми навчання та для магістрів 1 року денної і заочної форм навчання;

Термін виконання: лютий 2016 року.

Відп.: Юскаєв В.Б., Руденко О.Б., Слабко Т.В.

4. Забезпечити подальший моніторинг відповідних ресурсів для вдосконалення роботи по наповненню бази посилань «Відкриті освітні онлайн ресурси» та проводити відповідну інформаційно-рекламну роботу щодо активізації використання ресурсу.

Термін виконання: постійно

Відп.: Слабко Т.В.

5. У зв'язку з переходом на дистанційну форму навчання організувати у бібліотечних пунктах Локальних центрів дистанційного навчання у містах Бар, Білопілля, Глухів, Кролевець, Лохвиця, Могилів-Подільський, Новгород-Сіверський, Охтирка, Прилуки консультування та навчання щодо доступу та використання електронних інформаційних ресурсів.

Термін виконання: лютий 2016 року.

Відп.: Мелейчук С.С., Слабко Т.В., Зубань Ю.О., керівники локальних центрів дистанційного навчання.

6. Забезпечити доступ Шосткинського та Конотопського інститутів до комерційних (платних) наукових електронних ресурсів та ресурсів тестового доступу, які доступні у Центральній бібліотеці.

Термін виконання: грудень 2015 року.

Відп.: Акуленко В.Л., Бібик В.В., Дєдков А.Л., Слабко Т.В.

7. Активізувати роботу щодо тематичного інформування усіх категорій користувачів (науковців, викладачів, студентів за напрямками діяльності) шляхом електронної розсилки інформаційних матеріалів про нові ресурси та сервіси бібліотеки.

Термін виконання: постійно.

Відп.: Слабко Т.В.

8. Створити сервіс доступу, через каталоги посилань, до віртуальних ресурсів пізнавальної тематики, систематизованих за тематичними напрямками, на допомогу у

навчанні, дослідницькій діяльності та самоосвіті (тренінги, симулятори, тури, екскурсії, історичні екскурси, відео результатів досліджень у різних галузях науки і техніки тощо).

Термін виконання: квітень 2016 року.

Відп.: Слабко Т.В.

9. Активізувати роботу бібліотеки з покращення якості та ефективності діяльності, використання сучасних технологій та кращих світових практик. З цією метою, шляхом анкетування, вивчити побажання та пропозиції користувачів бібліотеки, проаналізувати досвід бібліотек європейських університетів і визначити корисні для СумДУ рішення.

Термін виконання: постійно.

Відп.: Слабко Т.В.

Схвалено вченою радою СумДУ.

Протокол № 03 від 12 листопада 2015 р.

Голова вченої ради

А.В.Васильєв

Секретар

А.І.Рубан